

Handläggare
Johan Mirtorp, förbundsjurist

Datum
2026-03-04

Diarienummer
EU / europeiska terminen

Regeringskansliet
Statsrådsberedningen
Kansliet för samordning av EU-frågor

Rörande samråd med civilsamhället om det nationella genomförandet av den europeiska terminen

Hyresgästföreningen är en demokratisk medlemsorganisation med över 590 000 medlemshushåll och cirka 9 000 förtroendevalda. Vi arbetar för allas rätt till en trygg och rimligt prissatt bostad. Detta gör oss till en av de största folkrörelserna i Sverige och även till den främsta representanten för hyresgäster i landet. Genom kollektiva förhandlingar, rådgivning, juridiskt stöd och lokal organisering bidrar vi till att stärka hushållens ekonomiska trygghet och möjligheter att delta i arbets- och samhällsliv. Vårt arbete berör i synnerhet grupper med svagare socioekonomiska förutsättningar, där boendekostnader och bostadssituation är avgörande för möjligheten till arbete, utbildning och social inkludering.

1. Hyresgästföreningens övergripande bidrag till de nationella målen

Den svenska bostadsmodellen är inte en isolerad nationell konstruktion utan en del av EU:s verktygslåda för att hantera spekulation, energifattigdom, social fragmentering och bostadsinstabilitet. De lösningar som utvecklats i Sverige genom långsiktig hyressättning, starkt besittningsskydd och kollektiva förhandlingar svarar direkt mot de problem EU nu själv prioriterar inom ramen för Europeiska kommissionens nya plan för prisvärda bostäder (European Affordable Housing Plan)

En välfungerande bostadsmarknad är en grundläggande förutsättning för att Sverige ska nå EU:s sociala 2030-mål. En trygg och stabil bostad skapar förutsättningar för:

- **Sysselsättning:** Rimliga och förutsägbara boendekostnader stärker möjligheten att ta arbete, byta jobb och vara geografiskt rörlig. Bostadsbrist och höga hyror begränsar rörlighet och försvårar etableringen för unga och nyanlända.
- **Livslångt lärande:** Osäkra boendeförhållanden minskar möjligheten för vuxna att delta i utbildning och kompetensutveckling.
- **Minskad fattigdom och social utestängning:** Hyresgäster är särskilt utsatta för ekonomisk stress vid höga boendekostnader. Barn påverkas negativt av trångboddhet, otrygghet och risk för flyttning.

Genom Hyresgästföreningens juridiska rådgivning, förhandlingar och lokala närvaro stärker vi hushållens stabilitet och bidrar därmed till uppfyllelsen av de nationella målen.

2. Exempel på verksamhet som bidrar till målen

Det är viktigt att framhålla att det svenska hyressättningssystemet och Hyresgästföreningens förhandlingar bidrar till social motståndskraft (resiliens) genom att motverka spekulativa hyresnivåer och säkerställa hushållens stabila ekonomi. Detta minskar rörlighetsbarriärer och är i fullt i linje med EU:s sociala pelare så väl som målen om minskad energifattigdom.

Kollektiva förhandlingar och hyresstabilitet

I förhandlingar för nio av tio hyresrätter verkar vi för rimliga hyreshöjningar och förutsägbara kostnader. Detta bidrar direkt till hushållens ekonomiska trygghet och minskar risken för överskuldsättning.

Rådgivning och stöd till hushåll

Årligen hjälper vi över 100 000 hushåll genom rådgivning i tvister, budgetfrågor och boendejuridik. Detta stärker hushållens möjligheter att hantera kriser och motverkar ekonomisk utsatthet.

Förtroendevalda och lokalt engagemang

Våra 9 000 förtroendevalda bedriver ett omfattande arbete i lokalsamhällen, särskilt i områden där boendesituationen påverkar barns och ungas framtidschanser.

Arbete för en socialt hållbar hyressättning

Genom utvecklingen av systematisk hyressättning verkar vi för rättvisa strukturer som stärker trygghet och långsiktighet för hyresgäster.

3. Hur det nationella arbetet kan stärkas

Ett sätt att stärka det nationella arbetet är att tydligare koppla bostadssektorn till EU:s centrala agendor, såsom den gröna omställningen, den sociala pelaren och "European Affordable Housing Plan". Den svenska hyressektorns fokus på stabilitet och långsiktighet ger goda förutsättningar för energieffektivisering, social sammanhållning och arbetskraftens rörlighet – prioriterade delar av EU-agendan.

Bostadsfrågan bör i detta sammanhang betraktas som ett strategiskt nationellt intresse. Rimliga och förutsägbara boendekostnader bidrar till att arbetskraft finns där den behövs och att hushåll kan delta fullt ut i arbetsliv och utbildning. Det stärker både Sveriges konkurrenskraft och möjligheten att nå de nationella sociala målen.

Stärkt statligt ansvar för bostadsinvesteringar

För att nå målen om arbete, lärande och minskad fattigdom behövs långsiktiga investeringar i bostäder, särskilt i ekonomiskt utsatta områden. Statliga bygg- och renoveringsstöd kan bidra till lägre boendekostnader och större stabilitet.

Likvärdiga villkor mellan boendeformer

Ett mer balanserat system för boendekostnader och beskattning kan minska klyftor och öka rörligheten på arbetsmarknaden.

Barnrättsperspektiv i bostadspolitiken

Särskilda åtgärder behövs för att motverka trångboddhet och stärka barns möjlighet till studiero, trygghet och social inkludering.

Fokus på hyresrättens betydelse

Hyresrätten är ett centralt verktyg för rörlighet, etablering på arbetsmarknaden och social inkludering. Att värna och utveckla hyresrätten stärker Sveriges möjligheter att nå de sociala 2030-målen.

Med vänliga hälsningar,

Erik Elmgren
Förbundschef